

Správa o výsledku kontroly hospodárenia s verejnými prostriedkami vynaloženými na oficiálnu účasť Slovenskej republiky na výstave Expo Zaragoza

Kontrolná akcia bola vykonaná na základe súhlasu predsedu NKÚ SR presunom zo zásobníka kontrolných akcií č. Z/3. Účelom kontrolnej akcie bolo preveriť dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov a nakladanie s prostriedkami štátneho rozpočtu vynaloženými v rokoch 2007 a 2008 na oficiálnu účasť Slovenskej republiky na výstave Expo Zaragoza (ďalej len „Expo“).

Predmetom kontrolnej akcie bolo preveriť postup Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MH SR“) pri príprave a realizácii Expo, proces verejného obstarávania pri výbere dodávateľov, hospodárnosť nakladania s finančnými prostriedkami vynaloženými na realizáciu Expo a vyhodnotenie účasti SR na Expo, ktoré sa konalo od 14.06.2008 do 14.09.2008 v Španielsku. Kontrola bola vykonaná na Ministerstve hospodárstva Slovenskej republiky za obdobie 2007 a 2008.

Počas výkonu kontroly bolo zistené:

1 Postup MH SR pri príprave a realizácii výstavy Expo

MH SR požadovalo na zabezpečenie Expo finančné prostriedky štátneho rozpočtu v celkovej sume 1 593,31 tis. EUR (48 000 tis. Sk). Vláda SR na rokovaní dňa 02.05.2007 súhlasila s oficiálnou účasťou SR na Expo. Uznesením vlády SR č. 496 zo 06.06.2007 vláda schválila návrh na uvoľnenie finančných prostriedkov z rezervy vlády na zabezpečenie oficiálnej účasti SR na Expo a uložila ministrom financií uvoľniť z rezervy vlády SR v prospech kapitoly MH SR finančné prostriedky v sume 663,88 tis. EUR (20 000 tis. SKK) do 21.06.2007. Súčasne uložila ministrom životného prostredia, pôdohospodárstva a výstavby a regionálneho rozvoja uvoľniť zo svojich rozpočtových kapitol finančné prostriedky v sume 99,58 tis. EUR (3 000 tis. SKK) do 30.06.2007 a v sume 132,78 tis. EUR (4 000 tis. SKK) do 28.02.2008 v prospech kapitoly MH SR.

Rozpočet, rozpočtové opatrenia, čerpanie finančných prostriedkov

MH SR nemalo v roku 2007 rozpočtované finančné prostriedky na Expo. Na základe uznesenia vlády SR č. 496 vnútorným rozpočtovým opatrením vyčlenilo na Expo finančné prostriedky v sume 99,58 tis. EUR (3 000 tis. SKK). MF SR vykonalo v roku 2007 v súvislosti s Expo štyri rozpočtové opatrenia. V súlade s uznesením vlády č. 496 presunulo do kapitoly MH SR zo Všeobecnej pokladničnej správy finančné prostriedky v sume 663,88 tis. EUR (20 000 tis. SKK) a z kapitol Ministerstva životného prostredia SR (ďalej len „MŽP SR“), Ministerstva pôdohospodárstva SR (ďalej len „MP SR“) a Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja (ďalej len „MVRR SR“) v celkovej sume 298,75 tis. EUR (9 000 tis. SKK). V roku 2007 v rámci kapitoly MH SR nedošlo k čerpaniu finančných prostriedkov na Expo a s tým súviseli dve rozpočtové opatrenia MF SR.

V roku 2008 malo MH SR na Expo rozpočtované finančné prostriedky v sume 132,78 tis. EUR (4 000 tis. SKK). MF SR vykonalo v roku 2008 v súvislosti s Expo celkom šesť rozpočtových opatrení. V súlade s uznesením vlády č. 496 boli z kapitol MŽP SR, MP SR a MVRR SR v prospech MH SR uvoľnené finančné prostriedky v celkovej sume 398,33 tis. EUR (12 000 tis. SKK). MF SR povolilo viazanie limitu výdavkov v rámci kapitoly MH SR v programe 07K v sume 1 062,21 tis. EUR (32 000 tis. SKK) a povolilo prekročenie výdavkov v programe 07L. Rozpočtové opatrenie bolo vykonané na základe požiadavky MH SR a uvedeným presunom finančných prostriedkov sa zabezpečilo finančné krytie oficiálnej účasti SR na Expo vzhľadom na to, že tieto výdavky sa v roku 2007 nerealizovali. Po ukončení Expo MF SR rozpočtovým opatrením presunulo nevyčerpané prostriedky na Expo Zaragoza v sume 24,44 tis. EUR (736,41 tis. SKK) na Expo Šanghaj.

MH SR v roku 2008 z finančných prostriedkov určených na Expo vnútornými rozpočtovými opatreniami presunulo:

- finančné prostriedky v sume 161,32 tis. EUR (4 860 tis. SKK) na informatiku na aparát MH SR,
- finančné prostriedky v sume 5,99 tis. EUR (180, 45 tis. SKK) na mzdy na aparát MH SR,
- finančné prostriedky v sume 9,63 tis. EUR (290 tis. SKK) na vyrovnanie minusových zostatkov v rámci funkčnej klasifikácie 0113 - zahraničná oblasť.

Rozpočtovými opatreniami MF SR bol rozpočet na Expo upravený na sumu 1 568,86 tis. EUR (47 263,59 tis. SKK).

Vnútornými rozpočtovými opatreniami, týkajúcimi sa presunu nevyčerpaných finančných prostriedkov na Expo v sume 176,94 tis. EUR (5 330,45 tis. SKK), bol rozpočet upravený na sumu 1 391,93 tis. EUR (41 933,14 tis. SKK).

Finančné prostriedky na Expo boli čerpané v celkovej v sume 1 394,24 tis. EUR (42 003 tis. SKK) v nasledovnej štruktúre (v tis. SKK):

• Rámcová dohoda o poskytovaní služieb pre realizáciu oficiálnej účasti SR na medzinárodnej výstave Expo Zaragoza v roku 2008	29 164
• Služby španielskych dodávateľov prostredníctvom generálneho komisára výstavy	3 743
• Služby slovenských dodávateľov na základe zmlúv o dielo	5 466
• Mzdy, poisťné a príspevky do poisťovní, príplatky vrátane zúčtovaných ďalších poplatkov	2 967
• Ostatné náklady	663

Postupom vykonania interných opatrení a presunom finančných prostriedkov štátneho rozpočtu určených na Expo na výpočtovú techniku, mzdy a vyrovnanie minusových zostatkov konalo MH SR v rozpore s ustanovením § 19 ods. 1 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“). Zároveň MH SR porušilo finančnú disciplínu v zmysle § 31 ods. 1 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Finančné prostriedky štátneho rozpočtu, určené na Expo, boli čerpané v sume 1 394,24 tis. EUR (42 002,79 tis. SKK). Podľa dokladov MH SR zostatok finančných prostriedkov určených na Expo v sume 24,44 tis. EUR (736,41 tis. SKK) bol vysporiadaný rozpočtovým opatrením MF SR. Výška finančných prostriedkov štátneho rozpočtu, ktorú MH SR použilo v rozpore so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy bola v sume 174,63 tis. EUR (5 260,80 tis. SKK).

2 Proces verejného obstarávania pri výbere dodávateľov

MH SR je verejným obstarávateľom podľa § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o verejnom obstarávaní“).

Preverené bolo dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní pri obstaraní zákaziek slovenských dodávateľov, ktorých hodnota dodávok prevýšila sumu 1,66 tis. EUR (50 tis. SKK).

Nadlimitná zákazka - technický realizátor slovenskej expozície

Verejnú súťaž vyhlásilo MH SR po rozhodnutiach vlády SR o oficiálnej účasti SR na výstave Expo a spôsobe financovania tejto účasti.

Súťažné podklady MH SR poskytlo 6 záujemcom na základe ich písomnej žiadosti.

Ponuku v stanovenej lehote predložili dvaja uchádzači. Kritériom na vyhodnotenie ponúk bola najnižšia cena za poskytnutie predmetu zákazky s DPH. Vzhľadom k tomu, že jeden uchádzač predložil ponuku, v ktorej sa návrh ceny odlišoval o viac ako 30 % od návrhu ceny druhého uchádzača, MH SR požiadalo uchádzača o vysvetlenie návrhu ceny. Uchádzač vo vysvetlení garantoval cenu uvedenú v ponuke na základe požiadaviek MH SR uvedených v súťažných podkladoch.

Komisia vyhodnotila splnenie požiadaviek stanovených v súťažných podkladoch a ponuky uchádzačov, o čom spísala zápisnicu. V súlade so zákonom o verejnom obstarávaní komisia bola spôsobilá vyhodnocovať predložené ponuky, ak bola súčasne prítomná väčšina jej členov. MH SR nepostupovalo podľa § 40 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní, pretože komisia mala v čase vyhodnotenia ponúk 10 členov s právom vyhodnocovať ponuky a ponuky vyhodnotilo iba 5 jej členov.

MH SR uzavrelo s úspešným uchádzačom 13.11.2007 Rámcovú dohodu o poskytovaní služieb pre realizáciu oficiálnej účasti SR na medzinárodnej výstave EXPO Zaragoza v roku 2008 (ďalej len „Rámcová dohoda“).

Rámcovou dohodou bola okrem iného dohodnutá cena za služby v sume 553,21 tis. EUR (16 666 tis. SKK bez DPH, t.j. 658,32 tis. EUR (19 832,54 tis. SKK) s DPH a ich realizácia do 15.10.2008. Rozsah plnenia predmetu Rámcovej dohody počas jej platnosti bolo možné rozšíriť a následne zvýšiť cenu len vo výnimočných prípadoch a to len vtedy, ak by neprekročili sumu 50 % z pôvodnej ceny.

Z dôvodu schválenia novej filozofie a novej koncepcie prezentácie SR na Expo a zároveň z dôvodu zmenených technických podmienok MH SR uzavrelo 17.03.2008 Dodatok č. 1 k Rámcovej dohode, ktorým bol rozšírený rozsah plnenia predmetu Rámcovej dohody počas jej platnosti a následne navýšená cena o 50 % na celkovú sumu 829,35 tis. EUR (24 985 tis. SKK) bez DPH, t.j. 986,93 tis. EUR (29 732,15 tis. SKK) s DPH.

V oznámení o vyhlásení metódy verejného obstarávania aj v súťažných podkladoch MH SR uviedlo, že v prípade potreby doplňujúcich služieb, nezahrnutých v Rámcovej dohode, si vyhradzuje právo o týchto doplňujúcich službách uskutočniť rokovacie konanie bez zverejnenia s pôvodným dodávateľom. V archívnom spise neboli založené a evidované doklady, preukazujúce použitie rokovacieho konania bez zverejnenia podľa § 58 ods. 1 písm. i) zákona o verejnom obstarávaní pred uzavretím Dodatku č. 1 k Rámcovej dohode.

MH SR neoznámením začatia rokovacieho konania bez zverejnenia Úradu verejného obstarávania, nevyhodnotením výzvy na rokovanie a zápisnice z rokovania nepostupovalo podľa ustanovení § 58 ods. 2 a § 59 ods. 1 a ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní, pretože nevyhotovilo výzvu na rokovanie a zápisnicu z rokovania.

Dodatkom č. 2 k Rámcovej dohode, ktorý MH SR uzavrelo 29.04.2008, bola predĺžená doba platnosti Rámcovej dohody z 15.10.2008 na 30.10.2008.

Na základe Rámcovej dohody uzavrelo MH SR v roku 2007 jednu verejnú čiastkovú zmluvu a v roku 2008 11 verejných čiastkových zmlúv v celkovej sume 813,83 tis. EUR (24 517,50 tis. SKK) bez DPH t.j. 968,46 tis. EUR (29 175,83 tis. SKK) s DPH) + spotreba PHM.

Pri kontrole splnenia povinností vyplývajúcich MH SR zo zákona o verejnom obstarávaní vo vzťahu k ÚVO bolo zistené, že:

- MH SR nezaslalo ÚVO oznámenie o uzavretí 1. verejnej čiastkovej zmluvy, čím nepostupovalo podľa § 22 ods. 4 zákona o verejnom obstarávaní,
- v oznámeniach o uzavretí 6. a 11. verejnej čiastkovej zmluvy sa vyskytli formálne nedostatky - boli uvedené nižšie ceny, aké boli dohodnuté zmluvami,
- informáciu o ukončenom plnení zmluvy zaslalo MH SR oneskorene, čím nepostupovalo podľa § 49 ods. 2 zákona o verejnom obstarávaní a zároveň bolo v informácii uvedené nesprávne skutočné čerpanie finančných prostriedkov,
- v archívnom spise bola založená správa o zmluve uzavretej postupom zadávania pre nadlimitné zákazky v roku 2007, ktorá nebola datovaná. Predloženými dokladmi MH SR nepreukázalo zaslanie správy na ÚVO v termíne podľa § 49 ods. 1 zákona o verejnom obstarávaní.

Podlimitná zákazka

MH SR vykonalo prieskum trhu na zákazku „Komplexná realizácia klimatizácie a vzduchotechniky pre slovenský pavilón na EXPO Zaragoza 2008“. Výzvu na predloženie cenovej ponuky zaslalo elektronicky trom uchádzačom, ktorí následne predložili cenové ponuky v elektronickej podobe v rozpätí 98,94 tis. EUR (2 980,52 tis. SKK) bez DPH až 122,20 tis. EUR (3 681,28 tis. SKK) bez DPH.

MH SR uzavrelo 07.04.2008 Zmluvu o dielo s víťazným uchádzačom. Cena za dielo bola dohodnutá v sume 98,94 tis. EUR (2 980,52 tis. SKK) bez DPH, t.j. 117,73 tis. EUR (3 546,82 tis. SKK) s DPH.

MH SR nepostupovalo podľa zákona o verejnom obstarávaní, pretože z predložených cenových ponúk vyplynulo, že sa nejedná o zákazku s nízkou hodnotou, ale na základe finančných limitov určených § 4 ods. 3 zákona o verejnom obstarávaní o podlimitnú zákazku. Predmetom verejného obstarávania bola neprioritná služba uvedená v prílohe č. 3 zákona o verejnom obstarávaní. MH SR malo postupovať podľa § 95 zákona o verejnom obstarávaní - použiť postup zadávania podprahových zákaziek podľa § 99 až § 101 zákona o verejnom obstarávaní.

Zákazky s nízkou hodnotou

Preverené boli dve zákazky s nízkou hodnotou. Zákazka na prenájom podlahy na vyrovnanie a zvýšenie o cca 10-15 cm v pavilóne na Expo a zabezpečenie pracovníkov na technickú obsluhu slovenského pavilónu na Expo.

MH SR v oboch prípadoch vykonalo prieskum trhu. Výzvy na predloženie cenovej ponuky zaslalo elektronicky 3 uchádzačom, ktorí predložili v lehote cenové ponuky. Po vyhodnotení cenových ponúk MH SR rokovalo s úspešným uchádzačom a následne uzatvorilo zmluvy.

Kontrolou dokladov, vzťahujúcich sa k verejnému obstarávaniu zákaziek s nízkou hodnotou, nebolo zistené porušenie zákona o verejnom obstarávaní.

3. Hospodárnosť nakladania s finančnými prostriedkami vynaloženými na Expo

Dodávky na základe rámcovej dohody s technickým realizátorom slovenskej expozície

Na základe Rámcovej dohody bolo medzi MH SR a technickým realizátorom uzatvorených 12 verejných čiastkových zmlúv o poskytovaní služieb pre realizáciu oficiálnej účasti SR na Expo.

Kontrolou bol zistený nesúlad medzi Rámcovou dohodou upravenou Dodatkami č. 1 a 2 a 12 verejnými čiastkovými zmluvami:

- MH SR neuzavrelo s technickým realizátorom verejnú čiastkovú zmluvu na realizáciu Národného dňa SR, na ktorú bolo rozpočtovaných celkom 23,57 tis. EUR (710 tis. SKK) bez DPH,
- v prílohe č. 1 Rámcovej dohody bola rozpočtovaná rezerva v sume 59,75 tis. EUR (1 800 tis. SKK) bez DPH. Verejnými čiastkovými zmluvami bola rezerva použitá v sume 70,87 tis. EUR (2 135 tis. SKK) bez DPH.

Celkové čerpanie rozpočtových prostriedkov technickým realizátorom na zabezpečenie výtvarného a technického riešenia expozície a realizáciu oficiálnej expozície SR na Expo vrátane zabezpečenia sprievodných akcií, personálu, občerstvenia atď. bolo v zmysle uzatvorených verejných čiastkových zmlúv v celkovej sume 968,08 tis. EUR (29 164,38 tis. SKK) s DPH.

Kontrolou faktúr od technického realizátora bolo zistené, že súčasťou predložených faktúr neboli zdokladované požadované výstupy - správy v listinnej podobe a špecifikácia poskytnutých služieb vrátane súpisu vykonaných prác. MH SR doložilo správy uvedené v akceptačných protokoloch. Doklady týkajúce sa špecifikácie poskytnutých služieb neboli kontrolnej skupine predložené, čím MH SR nezabezpečilo preukázateľnosť účtovných záznamov podľa ustanovenia § 32 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“).

Ostatné služby

Dodávateľské faktúry od španielskych dodávateľov boli realizované v celkovej sume 124,24 tis. EUR (3 743 tis. SKK). Zmluvy uzatvorené so španielskymi dodávateľmi a faktúry za vykonané práce a služby boli formulované v španielskom jazyku. Voľný preklad zo španielčiny do slovenčiny formou stručnej anotácie bol uvedený na niektorých faktúrach a v žiadostiach o realizáciu cezhraničného prevodu.

Služby slovenských dodávateľov na základe zmlúv o dielo a vystavených objednávok boli realizované v celkovej sume 181,44 tis. EUR (5 466 tis. SKK). Kontrolou neboli zistené nedostatky.

Časť výdavkov v celkovej sume 15,06 EUR tis. EUR (459 tis. SKK) napr. na elektrickú energiu, nájom autobusu, obecné a iné poplatky, pohonné hmoty, ubytovanie, revíziu správu a telefón hradilo MH SR prostredníctvom účtu zriadeného v Banco Pastor s názvom Eslovaquia Expo 2008.

Na niektorých dokladoch v peňažnom denníku bol uvedený len podpis osoby, ktorá doklad vyhotovila a neboli uvedené ďalšie podpisy zodpovedných zamestnancov napr. za účtovanie a kontrolu, čím MH SR nedodržalo ustanovenie § 10 ods. 1 písm. f) zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve.

4 Kontroly použitia prostriedkov štátneho rozpočtu na Expo vykonané kontrolovaným subjektom, resp. inými kontrolnými orgánmi

Hospodárenie s verejnými prostriedkami vynaloženými na Expo, ani proces verejného obstarávania zákaziek týkajúcich sa Expo, neboli predmetom kontroly odboru kontroly MH SR, ani iných kontrolných orgánov.

Niektoré predložené účtovné doklady neobsahovali náležitú podpornú dokumentáciu, iné doklady neobsahovali podpisy zodpovedných zamestnancov napr. za účtovanie a kontrolu. Uvedené skutočnosti poukazujú, že nie v každom prípade bola vykonaná predbežnej finančnej kontroly v súlade s ustanovením § 9 zákona č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

5 Vyhodnotenie účasti SR na Expo

MH SR predložilo na rokovanie vlády SR dňa 18.02.2009 materiál „Vyhodnotenie účasti Slovenskej republiky na medzinárodnej výstave Expo Zaragoza 2008,“ ktorý vláda SR schválila uznesením č. 148.

Expozícia SR bola projektovaná a realizovaná ako jednorazová po dobu trvania svetovej výstavy a nepredpokladalo sa jej ďalšie využitie.

K čerpaniu finančných prostriedkov bolo uvedené konštatovanie „Celkové čerpanie finančných prostriedkov na Expo Zaragoza k 31.12.2008 dosiahlo 42 002 786,24 Sk.“

Zhrnutie

Uznesením vlády SR č. 496 zo 06.06.2007 vláda schválila návrh na uvoľnenie finančných prostriedkov na zabezpečenie oficiálnej účasti SR na výstave Expo. Uvedené rozhodnutie vlády SR nebolo zmenené a vo všetkých rozpočtových opatreniach vykonaných MF SR v súvislosti s Expo bolo citované.

MH SR vnútornými rozpočtovými opatreniami, týkajúcimi sa presunu nevyčerpaných finančných prostriedkov určených na Expo na mzdy, výpočtovú techniku a na vyrovnanie mínusových zostatkov použilo verejné prostriedky v rozpore s určeným účelom.

Odporúčania

Na základe preverených dokladov odporúčame zintenzívniť vzájomnú spoluprácu medzi vecne príslušnými garantmi úloh a odbornými sekciami podieľajúcimi sa na realizácii úloh.